

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebojemo Vaše dobre volje. Vam, ki
niste priporočali "Glas Naroda" ali ga
pričeljali na naročnika. Vam bo hvaljen,
ker ste mu odprili pot k našem lepemu
in zanimivemu čitalcu.

TELEPHONE: CHELSEA 3-1242

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako se
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

No. 9. — Stev. 9.

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 12, 1939 — CETRTEK, 12. JANUARJA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

MADŽARI PRETE ČEHOSLOVAŠKI Z VPADOM

**MADŽARSKA JAVNOST ŽELI MIR,
TODA MADŽARSKO VOJAŠTVO
JE PRIPRAVLJENO ZA NAPAD**

Ob vsaki kršitvi meje bo madžarska armada vkorakala na Čehoslovaško. — Madžarska tudi od Čehoslovaške zahteva povrnitev škode. — Čehoslovaška je odklonila vsako odškodnino.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 11. januarja. — Madžarska je posvarila Čehoslovaško, da bo madžarska armada takoj vkorakala na Čehoslovaško, ako bi čehoslovaško vojaštvo zopet prekoralo mejo, da napade madžarske straže.

To svarilo je madžarska vlada vročila čehoslovaškemu poslaniku Milošu Kobru, ko se je zglasil v vnanjem uradu, da pojasti stališče svoje vlade z ozirom na obmejne spopade zadnjih dni.

Madžarska je poslaniku Kobru tudi vročila zahtevo za odškodnino ranjenim Madžarom in za povračilo škode, povzročene pri zadnjih spopadih.

Vnanji urad je naznanil, da bo mešana komisija preiskovala boje pri Munkaču v četrtek, petek, soboto in nedeljo in bo določila nevtralno ozemlje na obeh straneh meje.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 11. januarja. — Neodvisna madžarska časnikarska agentura "Informacio" poroča, da je madžarska vlada naznana, da ne bo obnovila pogajanj s Čehoslovaško glede uravnave meje, katero je samo v splošnem določil dunajski sporazum med grofom Cianom in von Ribbentropom 2. novembra, dokler ne doseže materjalnega in moralnega zadoščenja za izgubljena življena in poškodovano lastnino vsled čehoslovaškega bombardiranja Munkača v petek.

"Materjalno in moralno zadoščenje" pomeni, da mora Čehoslovaška plačati odškodnino za povzročeno škodo, mora priznati odgovornost za napad in kaznovati krive.

Ko je Madžarska stavila te pogoje čehoslovaškemu poslaniku, je obenem poslala na čehoslovaško mejo več tisoč vojakov, da takoj stopijo v akcijo, ako Čehoslovaška ne bi hotela izpolniti teh pogojev. Med drugim pravi madžarsko svarilo:

"Z ozirom na ponovne napade in na dejstvo, da so bile pri tem udeležene čehoslovaške redne čete, se more smatrati, da so bili ti dogodki posledica premišljene češke politike. Ako bo izveden še kak na napad na madžarsko ozemlje, napada madžarska armada ne bo samo odbila temveč vpadnike zasedovala čez mejo v čehoslovaško ozemlje."

Diplomatski krogi imajo vtis, da je razpoloženje med madžarsko armado, ki zahteva maščevanje za napad na Munkač, tako, da je javnost zelo vznešljena, kajti vojaki so pripravljeni na boj.

Po uradnem poročilu iz Hušta, glavnega mesta karpatske Ukrajine, je bilo pri pogajanjih doseženo začasno premirje in ste se obe stranki zedinili, da umaknete svoje čete eno miljo od meje.

PRAGA, Čehoslovaška, 11. januarja. — Čehoslovaški vnanji urad je včeraj madžarskemu poslaniku namestniku vročil odgovor na madžarski protest glede spopada pri Munkaču.

V svojem odgovoru čehoslovaška vlada povdaja, da so v nedeljo madžarski vojaki blizu Uzhgoroda obstrelili nekega čehoslovaškega častnika.

Na zahtevo, da Čehoslovaška povrne škodo, ki jo je povzročilo bombardiranje Munkača, čehoslovaška vlada odgovarja, da za bombardiranje ne more prevzeti odgovornosti, ker so madžarski vojaki prej napadli čehoslovaške orožnike. Čehoslovaška pa je pripravljena prepustiti celo zadevo mešani komisiji v odločitev.

Čehoslovaškemu poslaniku v Budimpešti je bilo

Poslanika napovedujeta vojno

TUJEZEMCI V DRŽ. SLUŽBI

Službo tolmačev pri poslaništih vrše skorami tujezemci. — Dostih je tudi pri železnicu o b Panamskem prekopu.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Državni departement je od vseh departementov v državnih uradov prejel poročila, da je v ameriški državni službi nad 14,000 tujev.

Mnogo tujev je zlasti zaposleni v kanalski zoni in največ delavcev, toda v diplomatskih in konzularnih uradih je poleg tega zaposlenih okoli 2000 tujev.

Vojni departament naznana v svojem poročilu, da je pri železnicu ob Panamskem kanalu uslužbenih 4200 tujev, pri delu, ki je v zvezi s kanalom, pa 7800.

Državni departement pravi, da je pri raznih poslaništih več tujev uradnikov, ki presevajo listine in tolmačijo. Pri poslaništvu v Berlinu je uslužbenih 12 tujev, pri konzultatih pa 107; pri poslaništvu v Tokiju je 29 tujev, pri konzultatih na Japonskem pa 60.

Trgovski in poljedeljski departement sta sporočila, da imata zaposlenih okoli 185 tujev, največ v inozemstvu.

Prvi cilj fašistične armade

je Falset, ki leži ob glavni cesti, ki pelje v Reus in Tarragona.

Fašistični glavni stan naznana, da so fašisti od pričetka sedanja ofenzive 23. decembra zavzeli 1350 kvadratnih milij zemlje s 120 mesti in vasi in so vjeli 27,325 republikancev.

Vladna poročila, ki so spodelala napovedovala, da bo republikanska ofenziva v Estramaduri zmanjšala fašistični pritisak na Katalonijo, ne naznajo z južnega bojišča nikakega novega uspeha.

BRANDEIS BOLJI

WASHINGTON, D. C., 12. januarja. — Zdravstveno stanje višjega zveznega sodnika Brandeisa, ki je bolan za hribo, je popolnoma zadovoljivo. Brandeis je prejšnji teden zbolel.

RUSKO-ESTONSKA PO-GODBA

TALLINN, Estonska, 11. januarja. — Estonska je z Rusijo sklenila novo trgovsko pogodbo, ki bo med obema državama zelo dvignila trgovino, ki je zadnje čase zelo zastala.

Estonska bo izvažala papir, usnje, mleko in prašice, od Rusije pa bo kupovala bencin in razne surovine.

naročeno, da naj pri madžarski vladi vloži oster protest zaradi kršenja meje pri Uzhhorodu, ker so madžarski vojaki streljali na dva čehoslovaška častnika, ki sta nesla belo zastavo in je bil en častnik nevarno ranjen.

Čehoslovaška vlada obenem našteva 19 napadov madžarskih teroristov na čehoslovaško ozemlje, od kar je bila 2. nov. določena nova meja med Čehoslovaško in Madžarsko.

POLOŽAJ NA ŠPANSKEM

General Franco skuša odrezati del Katalonije. — Republikanci so se umaknili fašistični pasti.

HENDAYE, Francija, 11. januarja. — General Franco zagozdo vojakov in topov proti Sredozemskemu morju, da bi odrezal kos od Katalonije. Fašistično desno krilo je dospelo v bližino Falseta, ki se nahaja 12 milij od morja, vsled česar je republikanska armada med Tarragono in Tortoso v nevarnosti, da bo zašla v past. Vsled tega so se šestotisoč Židov, za katere se zavzema vse svetovno židovstvo.

Ta atentat se je zavrsil v protest proti odredbam, ki jih je izdal nemška vlada proti Židom. V Nemčiji je sedaj še šestotisoč Židov, za katere se zavzema vse svetovno židovstvo.

General Franco skuša predreti naravnost do morja pri Tortosi in se nato obrniti proti severu ter zavzeti Tarragono.

Tarragona, ki je najvažnejše južno pristanišče Katalonije, se nahaja okoli 40 milij severozahodno od Tortose in 50 milij jugozapadno od Barcelone, ki je glavno mesto in najpoglavitev pristanišče Katalonije.

Enkrat za vselej bom dokazali, — je rekel, — da nemški diplomati niso divjad, na katero bi smel vsak Žid strelijeti. Imena atentatorjev nam niso znana. Vemo je to, da so Židje. In to zadostuje.

— Enkrat za vselej bom dokazali, — je rekel, — da nemški diplomati niso divjad, na katero bi smel vsak Žid strelijeti. Imena atentatorjev nam niso znana. Vemo je to, da so Židje. In to zadostuje.

KONEC ŠOFERSKE STAVKE

BOSTON, Mass., 12. jan. — Sedem dni trajajoča stavka 5000 šofjerjev in pomagačev na tovornih avtomobilih, je bila končana, ko so stavkarji sprejeti kompromis glede plač in delovnega časa.

Governer Saltonstall je na seji 1500 stavkarjev stavljal predlog, da sprejmejo kompromis že zaradi prebivalstva, da ne bo v zadregi zaradi živilo.

Stavkarji so zahtevali \$40 plač za 40 ur dela na teden. Po sedanjem kompromisu pa bodo dobivali samo \$39 za 48 ur dela.

MASARYKOVE SLIKE PRE-POVEDANE

PRAGA, Čehoslovaška, 10. januarja. — Vlada je odstavila enega učitelja in je uvelia disciplinarno preiskavo proti mnogim učiteljem, ker niso hoteli na vladno odredbo odstraniti iz šolskih sob Masarykovih in Beneševih slik.

Nato pravi isti list, so imeli zarotniki svoje pristaše celo v kraljevi palati in policija, je napela vse svoje sile, da izseli zarotnike. Natančnejših poročil o tem ni. Zarota je bila odkrita v petek ali soboto.

NAPAD NA POSLANIŠTVO

Nemčija ne bo poslala nizozemski vladi protesta, ker so odnošaji med obema državama skrajno prijateljski.

BERLIN, Nemčija, 11. jan. — Nemška vlada je danes naznana, da je bilo na poslopje nemškega poslaništva v Amsterdamu na Holandskem od danih več strelov.

Ta atentat se je zavrsil v protest proti odredbam, ki jih je izdal nemška vlada proti Židom. V Nemčiji je sedaj še šestotisoč Židov, za katere se zavzema vse svetovno židovstvo.

To je že drugi napad na poslaništvo. Prvi se je zavrsil dne 6. januarja.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da ne bo nemška vlada vložila nobenega protesta, kajti odnošaji med nemško in holandsko vlado zelo prijateljski. Propagandni minister J. Goebbels je pa namignil, da bodo nemški Židje ta atentat drago plačali.

— Enkrat za vselej bom dokazali, — je rekel, — da nemški diplomati niso divjad, na katero bi smel vsak Žid strelijeti. Imena atentatorjev nam niso znana. Vemo je to, da so Židje. In to zadostuje.

— Enkrat za vselej bom dokazali, — je rekel, — da nemški diplomati niso divjad, na katero bi smel vsak Žid strelijeti. Imena atentatorjev nam niso znana. Vemo je to, da so Židje. In to zadostuje.

ZAROTA PROTIV KRALJU KAROLU

LONDON, Anglija, 10. januarja. — Kralj Karol in jugoslovanski kraljevi namestnik knez Pavle sta bila na lovu brez vnanjih ministrov in sta tudi sama jedla. Njuni gošti so bili nekateri diplomiati, med njimi tudi poslanik Zdrženih držav Franklin in Gunther ter čehoslovaški in poljski poslanik.

Kralj Karol in knez Pavle sta v prvi vrsti razpravljala o odnosih z osjo Berlin - Rima. Knez Pavle se je danes vrnil v Beograd.

MUSSOLINI POSTAJA ČEDALJE BOLJ LJUBOSUMEN NA HITLERJA

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Dva najpoglavitevna ameriška poslanika sta pred skupnim kongresnim odborom za vojaške zadeve izrazila svoje mnenje, da bo letosno pomlad prislo v Evropi do večje vojne.

Skupni kongresni odbor je na željo predsednika Roosevelta povabil poslanika v Londonu Josepha P. Kennedyja in poslanika Parizu Williamsa C. Bullitta, da povesta svoje mišljene o političnem položaju v Evropi.

Oba poslanika imata skoristo mišljene in sta kongresnemu odboru povedala, da je položaj v Evropi tako nevaren, da more vsak čas izbruniti velika evropska vojna.

Oba poslanika imata skoristo mišljene in sta kongresnemu odboru povedala, da je položaj v Evropi tako nevaren, da more vsak čas izbruniti velika evropska vojna. Oba poslanika imata skoristo mišljene in sta kongresnemu odboru povedala, da je položaj v Evropi tako nevaren, da more vsak čas izbruniti velika evropska vojna.

Kennedy in Bullitt sta izjavila, da bodo naslednji vzroki dovedli do vojne v Evropi:

1. Nemčija bo udarila proti vzhodu, da se polasti bogati žitnili poljan Ukrajine.

2. Italija se bo polasti francoskih kolonij in bo imela popolno oblast nad Sredozemskim morjem.

Oba poslanika sta ljubosumna na novega ministra, ker oba pričakujeta, da bosta dosegla mesto ministrskega predsednika in vidita v Andersonu resnega tekmeča.

Predno je Chamberlain odpoval v Rim, je prišel Anderson razjarjen v njegov urad in mu je potožil svojo nadlogo. Ko je Anderson pred dve mačecem prevzel ministarsko mesto, je v poslanski zbornicu izjavil, da bo odstopil, ako bi mu kako ministrstvo pri njenem delu delalo, kake zaprake. Anderson pa mora sedaj na rešitev svoje zadeve čakati, da se vrne Chamberlain iz Rima.

Mussolinijeve zahteve pa so tem večja nevarnost, ker hoče imeti zemljo od velike države, medtem ko je Hitler dobil zemljo od majhne države.

Kennedy je tudi re

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksar, President

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREETJ. Lupsha, Sec.
NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto . . .	\$7.00
In Kanado . . .	Za pol leta . . .	\$3.75
Za pol leta . . .	Za inozemstvo za celo leto . . .	\$7.00

Za četrt leta . . . \$1.50 Za pol leta . . . \$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: Chelsea 3-1242

TOM MOONEY

Tom Mooney je svoboden. Od leta 1916 pa do leta 1939 je bil ta kalifornijski delavski voditelj zaprt zaradi zločina, ki ga po mnenju splošne javnosti ni storil.

V to "splošno javnost" so vključeni tudi odiščeni pravdini, ki so natančno proučili njegov slučaj in dospeli slednji do zaključka, da je Tom Mooney po nedolžnem zaprt.

Ze leta 1917 je bil predsednik Wilson imenovan posebno komisijo, ki je dognala, da Mooney in njegov tovarisk Billings nista bila deležna poštenega procesa. To Wilsonovo posredovanje ju je rešilo vešal, toda obsojenata bila na dosmrt no ječ.

Ozadje te tragedije tiči v vojni histeriji, ki je izza leta 1915 v Združenih državah nenehoma naraščala. Gorje njemu, ki je bil proti vojni ali je bil označen za radikale.

V tistem času je bilo v newyorski državi povsem pravilno izvoljenih nekaj socijalističnih poslancev. Kaj mislite, da so jih pustili v državno zbornico? Pa kaj še! Bili so proti vojni, in niso smeli zastopati v legislaturi svojih volilev.

Mooney bi bil že zavrnjen oproščen, če bi hotel že vsaj delova priznati svojo udeležbo pri atentatu na preparedness parado v San Franciscu dne 22. julija 1916. Ker se pa ni zavedal nobene krivide in ker ni bil kriv, ni hotel in ni mogel ničesar priznati.

Preej let je trajalo, predno se je splošna javnost začela za Mooneya. Agitacija se je začela najprej v Rušiji ter se nato razširila po vsem svetu.

Toda nič ni pomagalo. Skoro vse porotniki, ki so ga spoznali krivim, so pozneje izjavili, da niso imeli v to svrhu potrebnih dokazov. Zanj se je bil zavzel celo sodnik, ki ga je bil obsodil. Pa vse zamud.

Država California ni imela že štiriinštirideset let govorjenja iz vrst demokratične stranke. Lani je pa kandidiral za governorski urad bivši senator Olson ter je bil tudi izvoljen na demokratičnem tikitnu. Začasa volilne kampanje je podarjal, da bo v slučaju svoje izvolitve osvobodil Mooneya. Bil je mož beseda. Izvoljen je bil, in Mooney je prost.

Mooneev slučaj kaže, da je demokracija voljna in zmecna popraviti napake, četudi dokaj pozno. In tekem vseh let, ko je bil Mooney zaprt, se je smela neovirano vršiti kampanja za njegovo osvoboditev.

Tragično pri vsem tem je pa tole: — Ko so Mooneya obsodili, je bil star 33 let, in v starosti 54 let je zapustil kraljino.

V tem času so padla cesarstva in kraljestva, in pojavili so se gospodarski pretresi, čijih posledice sicer čutimo, ne moremo jih pa presoditi.

Thomas Mooney

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Mi in naše zadeve.

Novo leto traja pravzaprav dva meseca. Najprej pride decembra. Tedaj človek zbirat gradivo, da ga položi na oltar novemu letu. Rekel bi, da je človek črna ovea, ki se od dne do dne bolj žajfa, dokler ni za novo leto čisto bela. Po novem letu se pa polagom izmiva en mesec. Samo se to in to, potem . . . Ko pokuka skozi okno meseč februar, je ovea iznova tako črna, kakor je bila v začetku decembra.

Mi ameriški Slovenec smo v čudnem stanju. Koderkoli drugobi bili po svetu, bi ne imeli takoj poraznega konca, kakor ga imamo tukaj. Amerika ima v resnicu skrivno moč, da vinci, izbišče in prekuha vse. Pravim; povsod drugod bi bili ohranili vsaj del tega, kar je naše. Mislim seveda na novi rod, na mladino, ki je tako ameriška, da jo lahko kar brišemo.

Mi smo seveda posebno na slabem zato, ker smo majhni. To prekletstvo hodi za nami, kjer smo in kamor gremo. Ovira nam razmah. Zdi se mi, da smo kakor mravlje. Največ, kar zmorem, so slammate bilke. Pridost, nadarjenost, podjetnost, — vse nič ne pomaga, ker ni za nami tiste sile, ki bi nas podprla.

Tudi drugo narodi gube. O tem ni dvoma. Ampak ne tako popolno, kakor mi. Veliki narodi so pred vsem močni na gospodarskem polju in že samo to dejstvo drži gotov odstotek mladine narodno zavedne. Kjer je krun, tam je človek.

Mi nismo nič. Ameriška vzgoja mladine v šolah in doma je nekaj posebnega: vse je sport, zabava in veselje. Ameriški "good time" in "fun" meri skoro na norost in prime v gotevih razmerah. Kaka konvencija, zborovanje pa imamo same norce.

In temu namišljemu življenju pada mladina — vsa od prvega do zadnjega. Uči se toliko, kolikor se mora, čita — kaj bi reklo — tiste strani, koder je sport in stran za smer, resnim stranem življenja pa obrača hrbet. Vsak cent gre za dobrote, vsega težkega in resnega se ogne. Tako imamo iz mladine tisti tipičen ameriški proletarijat, ki ni za drugačega na svetu, kakor da gnoji zemljo.

Koliko izmed naše mladine se je kaj učilo in dvignilo? Tako malo, da ne velja niti štetni. Računam, da imamo naše mladine tukaj okoli dvestotisoč. Od te številke bi reklo, da je ed vsakih sto smo po eden nekaj dosegel. Ne mislim pa toliko na uro — v kaki tovarni ali jami. Fizično delo ni uspeh vsaj ga opravlja pridno vsak vol.

Torej bi bilo vseh skupaj po tem računu dva tisoč, ki bi kaj zeli. Ali jih je? Jako dvojim. Ce bi reklo, da je eden od tisoča, bi me skrbelo, kje bom dobil — dvesto naših.

Ni treba, da mi kdo zabrusi: ni tako slab. Je slab, pa še kako. Meni ni namreč do tistih, ki nekaj dosežejo, pa ne poznamo več svojega naroda. Ali bom za svojega smatral človeka, ki se dela, da ne razume jezikov svojih staršev? Pravim: se dela, ker v dostih slučajih poznam stariše in vem, da niso mogli govoriti s svojim otrokom drugače, kakor po naše res ne vem, kaj bi reklo sinovom in hčeram s tako zavestjo in takim ponosom.

Teh torej ne štejam. Vsaj med naše ne. Koliko mi torej ostane takih, ki vedo, kdo so, ki žutijo to, kar čutimo mi?

Z mladino je stokrat nič. Kdor misli drugače, naj kar

da bi bilo boljše, ko bi imeli en sam dnevnik, pa da bi bil tisti malo boljši. Tako ti bodo rekli tudi uredniki cehov listov in vseh vseh. A če jih vprašaš, zakaj se ne zdržujo, ti bo vsak zase začel praviti o težavah in ovirah. Ali ni to špano? Če jaz vidim, da je združenje koristno in potrebno, bi rekel: vi volite tri in mi izvolim tri. Teh šest naj najde pota, po katerih se bomo zdržali. Prosim: ne šekati ovir ali začrakov, še manj izgovorov. Samo potov, po katerih se pride do združenja in nič drugega ne.

Nikogar ne poznam, ki bi bil tukaj rojen in bi — recimo — v našem jeziku. Koliko jih je, ki sploh čitajo to, kar pišemo. Če bi bil eden od tisoč, bi jih imeli vsaj dvesto. To je bilo dodal še eno ničelo in podrek: po eden od vsakih deset tisoč. To bi bilo dvajset.

Sami smo — in ta zavest je naravnost porazna. Z mano in s tabo gre, koder in kamor jo mahnjava. Človeka napravijo nekako divjega, če živi v velikem mestu, koder je toliko ljudi, da postane človek človeštvo neumnost — pa ni naših.

Mi živimo, kakor izpodbeljeno drevo. Živiljenskega skepta iz zemlje ni že davno več. Iz notranje, umirajoče sile privredek, kar obesi porumena peseca na konci vej. Izgleda, kakor da je živo, pa ni. Zanj to življenje je kakor odromljena vejeja v steklenici na oknu. Kakor roža, ki jo denes v čašo vede.

Mi, ki smo prišli semkaj, smo velike delali v ti deželi. In se delamo. Najboljši dokaz za to je ta, da imamo danes nič manj ko osemnajst listov. Med temi tri popularni dnevniki — "dva petdnevnika, ostali tednik in mesečniki. In nas je na vsem svetu milijon in v Ameriki mnogoče še blizu stotisoč. Pokažite mi narod, ki stejetes desetkrat več ljudi, ki bi imeli pokazati toliko kulturne delavnosti in zavednosti, kakor jo imamo mi? Pomišlite, Hrvati so vse prav tako. Če viši, da je boljše, da enkrat vendar in konča, kakor pa, da vendar in tripiš leta za letom. Mi dobri vemo, da so vsi naši listi posvečeni poginu, ki pride tem prej, čim prej bodo izbrane naše gospodarske sile. Če viši, da ti gre nekaj vedno bolj nazaj, je boljše, da enkrat vendar in konča, kakor pa, da vendar in tripiš leta za letom. Mi dobri vemo, da so vsi naši listi posvečeni poginu, ki pride tem prej, čim prej bodo izbrane naše gospodarske sile. Če viši, da se vsaj deloma združili in zavarovali, bi trajali lahko še dolgo. Če bomo pa kar naprej izdajali po osemnajst listov na leto, bo na kmalu pokalo. Kmanj ne pomenja več čez deset let, ampak kar letos. Ne mislite, da je prenehanje hrvaškega dnevnika Svet je slučajna priča.

Jaz trdim, da gre vsem slovenskim listom slabo, kar jih imamo. Enim celo prav slabo. Pri tem oglasovanju, kar ga dobri recimo slovenski dnevniki, bi moral imeti najmanj deset tisoč naročnikov po ti ceni, kot je naročnina danes. Kateri dnevnik jih ima? Ne deset tisoč — kateri jih ima pet? In s petimi tisoči se komaj leže, v unij-kih tiskarnah niti ne gre ne. In če gre, gre zato, ker se zaklada z drugim začuškom.

Zato povem v veliko tolažbo vsem tistim, ki ne morejo tegi ali onega lista: nič naj vam preveč ne poka jeza. Mogoče boste še dočakali, ko bo naša javnost brez slovenskega lista, če izvzamem glasila.

Bili so časi, ko se je ta ali oni list obrnil na javnost za podporo, ce mu je šlo slabo. Danes tudi to več ne gre. Naši ljudje so po večini vsled desetletne krize tako izčrpani, da niso niti zase za najpotrebeni. Kadar so zato, da oni sami kaj doberi, takole modrovat: če sem sam, potem je gre moj. Če pa na pravim kompanijo in ta potem sklene nekaj grdega, pa še Bog ne ve, komu bi zapisal greh.

In da bo slika še popolnejša, priponim, da so nastavili za uredniški M. Turka, katerega sicer ne poznam ne tako ne tako, in mu sklenili heraško plavo: sedemdeset dolarjev na mesec. Zelaj naj pa živi ali umre.

Ne morem si kaj, da ne bi pribil nekaj pritajenega homavstva naših ljudi. Kadar gre zato, da oni sami kaj doberi, takodaj: obe roki kvišku. Kadar pa režeo kruh komu drugemu, pa lahko sveto Ano viši skozi. Tako pravijo v naši dolini.

Ta ljubi, ali kako bi reklo: salaminški kruhek je tisti, ki nas preprečuje, da nikam ne moremo. Kadar govorimo in sklepamo o tem, kaj bi bilo dobro za narod, pridejo laterne in leščerbe, ki obrnejo vprašanje tako: kaj je dobro in koristno zame.

Potem pa naštevajo vzroke, ovire in težave, katerih je toliko, da niti solnce ne more preko.

Zato, bratje moji, imamo še vedno deset podpornih organizacij, ker so razpravljali o združenju tistih, ki so pri koričtu. In imamo osemnajst listov. Tako je bilo dobiti še eno glasilo, to je Glas Slovenske Dobrodružne Zveze, katerega je sklenila zadnja konvencija. Ta list hudo spominja na tista glasovanja pri zdavni slovenskega narodnega doma v Clevelandu na hiši St. Clairu, ko je reklo pred-

Peter Zgaga

PROFESORJI

Moj ožji rojak Ivan Cankar je bival tedaj na Rožniku. Večkrat sva kaj pokramljala, se večkrat menila o Vrhniku in vzbujala spominje na minila dijaska leta. Eden mojih snov je obiskoval takrat drugi razred gimnazije. Za vsako domačo natogo iz slovenščine je prejel lepo oceno — "nezdostono"!

To sem pri priliki omenil Cankarju. Domenila sva se, da mu prinesem prihodnjo natogo na ogled. Dogovorjeno, storjeno! Naloga se je glasila: "Naš domači petelin." Moj sin je natogo sestavil, nakar jo je Cankar popravil in olepsal. In kaj je bil rezultat?

Zopet nezadostno!

Ko sem Cankarju pokazal z rdečilom temeljito okrašeno nalogo, se je odrezal: "To je moja prva naloga iz slovenščine, ki je dobila nezadostno o cenom!" Dodatno opazko, ki jo je izrekel Ivan Cankar, seveda rajši zamočim, ker je dišala po onih dveh ljubkih živaleah, ki sta stali ob jaseljih v Betlehenu.

K. M.:

Ko sem to prečital, sem se spomnil dogodka pred davnimi leti.

V Kranju nas je — ne vem že v katerem razredu — poučeval slovenščino profesor, ki je nedavno umrl.

Bil je lep, postaven možak, rezervni častnik v avstrijski armadi, in še doktorat je imel, pa sam ne vem, kje ga je dobil.

Nekega popoldne je navajal primere iz slovenske slovnice in je prečital tudi slovenski pregovor: "Čič ne da nič."

Kaj pomeni ta prislovica? — nas je vprasal. Nihče ni vedel. To se pravi: bi, če bi ne bilo v meni tistega notranjega glasa, ki mi vselej pove, kaj težav in kaj napak, kar lepo in kaj grdo, kaj moralno in kaj nemoralno.

Torej ne veste, kaj pomeni "Čič ne da nič?"

Ti skušaj povedati, — je pokazal name in zasmehljivo priponil — saj si blizu tistih krajev doma.

Vstal sem in nisem vedel, kaj in kako. "Čič, čičati," — tako so pri nas doma starejši ljudje z otroci govorili. In spomnil sem se opominati matere, ki me je kot samosrajenika opominjala: — Tak nikar simo ne čičaj, ampak kaj naradi.

Vse to se je strnilo v odgovor: — "Čič ne da nič" — pomeni, da je treba delati, ne pa sedeti.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

316 ROJAKOV UMRLO V CLEVELANDU LETA 1938

"Ameriška Domovina" piše: — Ozrimo se nekoliko nazaj v leto 1938 in poglejmo, koliko naših rojakov in rojakinj nam je tekmo pravkar pretekla leta pobrala smrt iz naše naselbine. V prvi vrsti moramo reči, da je bilo število smrtnih slučajev lanskot leta nekoliko manjše kot pa v letu 1937.

Tekom leta 1938 je namreč preminulo v naselbini v Clevelandu med namni 392 smrtnih slučajev, v letu 1936 je njih število znašalo 361, v letu 1937 celo 364, v lanskem letu pa 316. Skupaj smrtnih slučajev v naselbini tekmo zadnjih štirih let je bilo 1334.

Izmed umrlih jih je bilo 157 moških, starci nad 21 let, poročenih ali vdovcev. Žensk, starci nad 21 let, vdovi ali poročenih, ki se zapustile ta svet, je bilo vsega skupaj 122. Nadalje je umrlo 20 otrok moškega in 17 otrok ženskega spola.

Največje število smrtnih slučajev smo imeli v maju mesecu, ko je umrlo 49 naših ljudi, najmanj pa jih je umrlo v mesecu septembra, ko smo imeli v naselbini samo 17 smrtnih slučajev.

Nenavaden visoko primera ma je bilo število nasično umrlih ljudi, to je naših rojakov, ki so umrli ubiti od avtomobilov, na lovju, zgoreli, utonili ali sicer po kaki drugi nesreči. Njih število je znašalo lansko leto 23.

Med onimi, ki so umrli, jih je bilo 58 rojenih v Clevelandu.

To the Stockholders of
SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

PLEASE TAKE NOTICE that the annual meeting of stockholders of the SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, a New York corporation, will be held on January 14, 1939 at 2 P. M. at the principal office of the corporation, 216 West 18th Street in the Borough of Manhattan, City, County and State of New York for purposes of (1) acting upon reports of officers; (2) electing directors; (3) appointing two inspectors of election; (4) ratifying the acts of officers and directors of the corporation; and (5) transacting any other business that may properly come before the meeting.

Dated, New York, N. Y.
January 5, 1939

Frank Sakser,
President
(1-5 & 12)

KNJIGE Vodnikove Družbe ZA LETO 1939

V zalogi imamo knjige Vodnikove Družbe za leto 1939. Kdor jih hoče naročite, naj pošlje:

\$1.35

LETOSNA ZBIRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE:

TRETJI ROD: Povest

Spisal LOJZE ZUPANC

VEĆNE VEZI: Povest

Spisal DR. IVO ŠORLI

KARADZORZEVCI: Zgodovina

Spisal: J. OROŽEN

VODNIKOVA PRATIKA

(4 KNJIGE)

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

NEW YORK, N. Y.

KO KRALJ MRAZ

napade

VAS BO MLEKO, KI GA DANES PIJETE

obranilo

Današnja čaša *svežega* mleka vam bo pomagala premagati jutrišnje prehlade z dvema orojjem. Prvič, mleko pošperi *zalogo alkalija*. In kar je še važnejše, mleko vam da *Vitamin A*, protiinfekcijski vitamin. In ko bo vaš sistem nakupil Vitamin A, bo mleko, ki ga pijete danes koristilo proti prehladom v prihodnjih mesecih.

THE STATE OF NEW YORK

KRONIKA O RAZNIH SLOVENSKIH DOGODKIH

Cikaška "Prosveta", glasilo SNPJ, vodi že nekaj let statistiko o smrtnih slučajih med ameriškimi Slovenci, kakor tudi o drugih žalostnih in veselih dogodkih.

Na podlagi te statistike — ki pa, žal, nikakor še ni popolna — je v letu 1938 v Združenih državah in Kanadi umrlo 831 rojakov (lani 796); od teh so avtomobili ubili 43 (lani 57) pri delu je bilo ubitih 29 (lani 23) in drugače ubitih — na lovu, pri padcu po stopnicah ali po ledu itd. je bilo 28 (lani 32); umorjenih je bilo 8 (lani 9), vlek je ubil nadaljnih 8 (lani 3), in samomor je izvršilo 19 rojakov (lani 18).

V Južni Ameriki je letos umrlo 25 rojakov (lani 12.)

Ranjenih pri delu in drugih nesrečah je bilo 158 Slovencev. Od teh je bilo 65 (lani 39) ranjenih pri avtomobilskih nesrečah, 45 (lani 25) pri delu in 48 (lani 43) je bilo drugače telesno poškodovanih.

Pogorelo je 8 (lani 9) rojakov.

Aretiranih in deloma kaznovanih z zaporom ali globo za razne prestopek je bilo 35 rojakov.

V letu 1938 se je poročilo 368 slovenskih in polovično slovenskih parov (lani 162).

IZ JUGOSLAVIJE
sme zopet dobiti *zaloga blaga ter opriporočamo: SUHE GOBE, FIJO NO AJDOVO IN KORUZNOMOKO, PROSENINO EN AJDOVO KAŠO, JEŠPREN, FIŽOL, BUČNO OLJE, KNAJPOVO IN RŽENO KAVO, itd.*

ŠPANSKI ŽEFRAK v šk. po 30c in 50c. — MUŠKOPLET, LORBER JAGODE, MAJERON PLEVCE, OGERSKA PAPRIKA v šk. po 25c in 40c.

KNAJPOVA ZDRAVILA, kakor KAMELICE, TAVZENTROZE, EN-CJAN, LAPUH, LIPOVO CVETJE, PLJUČNIK, BEZGOVO CVETJE itd., v šk. po 25c in 40c.

MARIA CELJSKE KAPLJICE za želodec, velika stekl. \$1.25.

Glavno zastopstvo in edina zaloge v Ameriki svetovno-slavnega "BAHOVEC PLANINKA" ZDRAVILNEGA ČAJA. — Cena 1 šk. \$1.00, 3 šk. \$2.90.

BLASNIKOVE ALI DRUŽINSKE PRATIKE po 25c komad.

Dokler bo *zaloga trajala*, bomo poslušali z vsakim naročilom, ki znaša več kakor \$1.00 naš lep VELIK STENSKI KOLEDAR; z naročili \$2.50 ali več pa KOLEDAR in zraven se lep STA-ROKRAJSKI PIPEC.

Poslrite naročilo takoj ali pišite po cenik. Dopisnica zadostuje.

STEVE MOHORKO CO.

704 SOUTH 2nd STREET

MILWAUKEE, WIS.

SKUPNA PRIREDITEV NEWYORSKIH DRUŠTEV

Tem potom v imenu združenih slovenskih društev Greater New Yorka prav prijazno vabim vse rojake in rojakinje iz New Yorka in okolice na prvo domačo zabavo, vršičo se v soboto dne 4. februarja 1939 v Slovenskem Nar. Domu na 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Vstopnina prostá.

Ker bo prva naša skupna zabava ali družinski večer ste napršeni, da se je udeležite v kolikor mogoče velikem številu. Imeli bomo izvrstno domačo godbo; poleg prostih zabave bo tudi pomarančni ples. Nadalje bomo imeli nekaj prav lepih dobitkov, ki so jih združena slovenska društva dobila v dar ali pa kupila.

Tajniki raznih naših slovenskih društev v naši naselbini so prejeli pisma glede te zabave od podpisanega. Apeliram ponovno na vse, da ta pisma za gotovo prečitate pri vaših družinskih sejah, ter apelirati na svoje članstvo, da se to naše prve domače zabave udeleže v velikem številu ter s svojo načinostjo pokazejo naklonjenost združenim slovenskim društvom in celi naši naselbini.

Pomnite, da s to domačo zabavo stopajo prvič v javnost združena slovenska društva v New Yorku, nadalje tudi pomnite, da je to zabava za vse in od vseh.

Nadalje naj se omenim, da je odbor omenjenih društev sklenil, da priredimo veliki spomladanski koncert z obširnim programom in sicer v nedeljo po poledini dne 30. aprila 1939.

Za raziskovalni in bratski pozdravom, za odbor združenih slovenskih društev v New Yorku,

Anthony Svet, tajnik.

MILWAUKE VESTI

Dne 26. decembra je v bolnišnici za pljučnico umrlo 42-letna Jennie Ivanič iz Javorja na Primorskem. Zapusča moža in dva otroka.

Dalje je v bolnišnici umrl Martin Reberniček, star 44 let in doma iz Majsperga pri Ptuju na Štajerskem. Umrl je nagle. Dve uri pred smrtno je stopil na policijsko postajo v bližini svojega doma in prosil policijo, naj ga odpelje v bolnišnico, ker se počuti slab. Ugodili so mu in čez dve ure je umrl. Zadela ga je srčna krv. Zapusča ženo in brata.

Zakonec John Tevž sta tedeni v krogu svojih otrok in prijateljev praznovala srebrno poroko.

Nekaj posebnega!

Naročite še danes!

AKO NAMERAVATE

OBISKATI SVETOVNO

RAZSTAVO, VAM JE TA

ZEMLJEVID NEOLHO-

DNO POTREBEN, —

PANORAMA SVETOVNE RAZSTAVE

panorame je ZEMLJEVID MESTA NEW YORKA

panorame so načrtane vse voje ceste in ulice, avtomobilski

ceste, parki in druge znamenitosti.

črke, nebotičnik, univerza, mestni park, kopališči in te-

točki. Zemljovid meri 19 x 25 inčev.

OGROMNOST SVETOVNE

RAZSTAVE V NEW

YORKU BO SLEHER-

NECA PRESENTELILA

Izsel

je

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR — 1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR ZEMLJEPISEJE GOSPODINJSTVO NARAVOSLOVJE RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštino

Ne zamudite te prilike!

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York, N. Y.

SMRTNA KOSA

Poročam vam žalostno vest, da je po več mesecih bolezni preminul na sveti večer rojak in mnogoletni naročnik vašega lista Mr. John Vrtačnik.

Pokojni je bil rojen pred 70 leti blizu Litije na Dolenjskem in je bival tukaj v Saginaw, Mich., okrog 38 let.

Zapušča žalujočo vdovo in tri sinove. Edwin ima službo v poslovodstvu v tovarni za polihištvo, Joseph je učitelj na višji šoli in John Jr. je zapošlen v mestni hiši (City Hall). Zapusča tudi hčer Mary, ki je žena nevozvodenega sodnika pravdnika, in sestro Mrs. Jack Brajdel v Detroit, Mich.

V starem kraju ima tudi nekaj polbratov in sestričen. Pokojni je bil po katoliških obredih pokopan na St. Andrew pokopališču.

Družini izrekam globoko sožalje. Dragi John, lahko naj Ti bo tuja zemlja!

Poročalec, Saginaw, Mich.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik

(136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčevem duhu. Svoj slog je zna tako prilagoditi Jurčevemu, da je po Jurčevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklamen" je ena njegovih najboljših povesti.

Cena \$1.00

MOLOH. Spisal Janko Kač.

(198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere.

Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI KLEOPATRA. Spisal Rider Hagard.

283 strani.) Zgodba o čudoviti egiptanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzano življenje ter njena tragična smrt. Cena \$1.45

KRIŠTOF DIMAČ. Spisal Jack London.

(404 strani.) Ena najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dobra pozna življenje vseh slojev, ker ga je sam doživeljil. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

NAPOLEONOV JUBEZEN

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje (8)

"Morda ga pošilja cesar... Če visokost dovolite, da ga sprejemem — !"

"Si, si," je vzkiknila Pavlina, ki je pritrjevala samo po italijansko. "Treba ga je sprejeti, Marija. Prevpliven je, da bi ba smeli zavrniti. Toliko reči ve in njegova beseda toliko zadeže pri cesarju, da se mu ni dobro zameriti. Tudi jaz sem z njim prijazna, čeprav mi ne ngaja Bog si ga evdi kako. Sprejmite ga tu zraven v marmornem salunu. Vrat pa ne zaprite. Tako bom mogla — upan vsaj — otdot vse slišati. A pa zite se; bodite previdni v vsem kar rečete."

Nato je zasehula. Utrnjena od toliknega napera, se je spet zleknila po svojih medvejih kožah.

Policjski minister je nastopil povsem nepričljivo, kakor prijatelj, ki ga še nima za zaupnika, ki si pa vendar prizadeva, da bi to postal.

"Madame," je reklo, "prišel sem vam poročat o nalogi, ki sem jo dobil od cesarja in v domu knezinja Borgheske, od vas. Mislim, da sem našel hišo, ki bo hkrati ustreza vašemu okusu in cesarjevemu namenom."

"Oh, res," je rekla Marija Walewska, "čisto sem bila pozabila..."

Fouche se je nasmehnil. Pri njem je bil nasmeh samozben zmrdljaj.

"Preradi pozabljalate vse, kar je važno za vašo udobnost, madame. Na srečo vas cesar ne pozablja in takisto ne prijatelji — mislim, da sem izmed prvih in najboljših — ki so tako srečni, da vam smejo služiti."

Marija Walewska se mu je zahvalila s prigibom glave.

"Skoraj osramočena sem," je rekla, "ko vidim, da tisti minister, ki ima v državi največ posla zapušča toliko resnejše opravke in mi posveča svoj čas."

"Ne skrbite, madame, nobene dolžnosti ne zamemarjam. To ni moja navada. Priznam pa, da me vse, kar zadeva vas in kar je zaradi tega tako važno za cesarja, navdaja z najodkritejšim zanimanjem. Hiša, ki sem jo osebno obdelal, stoji ob Antinski cesti v mirni, združljivosti s senčnimi vrtovi. Zelo udobna je in edčna; spredaj imata vrt, zadaj pa dvorišče. Razgled je na Houssayev cešto in na majhna zagato, kjer lahko vozovi čakajo, ne da bi zbuiali pozornost. Cesar, ki sem davi govoril z njim, je rekel, naj jo kupim. Vendar sem

Tolikšna neprisiljenost ga je spravila v zadrego. Hotel se je rešiti z nabuhlim poklonom, kakršni so ustrežali okusu tistega časa: "Ali ne veste, madame, da je vaša lepota oslepla ves dvor?"

Toda Marija je odkimala, in Fouche je spoznal, da je na napačni poti. Tako si ni mogel pridobiti njenega zaupanja. Zatekel se je torej k odkritosti in poštenjaštvu, ki sta bili njegov najljubši ukani. Podzival se je ter dodal:

"Gospa grofica, to, da sem vas videl, je vsekakso zadostovalo, da me je navdalo s spozljivo simpatijo do vas. Ce jo izvolsil milostno sprejeti, bi bila to zame največja sreča. Moja edina želja je, da bi vam mogel zmerom koristiti. In čimate kake zavidske ali nasprotnike, Bog mi je priča, da bodo tudi moji nasprotniki."

"Hvaležna sem vam za te dobrohotne namene. Tudi vi boste imeli v meni prijateljico. Vendar upam, da bom mogla živeti v Parizu tako skromno življenje, da ne bom zbušala nikomur ne zavisti ne sovražstva."

"Maldi ste, madame; in dovolite — zdaj smem že reči — staremu človeku, da vam pose: slabo poznate svet, posebno pa na našega. Že dva dni govorite v palacu in mestu samo o vas. Cesarsica je vznemirjena. Ta mah si prizadeva, da bi zvedela kar moči mnogo o vas, o vaših zvezah in vaših načrtih. Ne morete si misliti, česa je zmožna v svojem ljubosumiju. Ta ženska je polna zvijač. A jaz bom stvar že uredil. Sij ne bo prvič, da ji izpodnesem načrte. Ne mara me, a jaz nje tudi ne maram. Mnogokrat obvestim cesarja o gorju, ki ga povzroča s svojimi spletki."

Grofica Walewska je rado vedno poslušala tega ministra, ki je bil dovolj drzen, da se je upal tako govoriti o ženi svojega vladarja. Sprejem, ki ji ga je bila pripravila Jožefina, jo je bil užalil. Bala se je pa ni. Vedela je, da se sme zanesti na Napoleona. Ali ni zmerom pozabila vsega gremoga, kadar je začula besedo iz njegovih ust?

Med tem je Fouche nadaljeval: "Ne mislite, da me navdujajo do cesarice osebna mrzja. Dolgo časa sem jo pri Napoleonu opravičeval in podprt. Da, pomagal sem celo njemu prijateljem in sorodnikom Jožefinom mi ni odvzela svoje milosti, ampak jaz sem sklenil končati z njo, ne zaradi sebe, ampak zaradi cesarja. To ni primerena žena zači. Njena ramena so prešibka, njena glava prelahka, da bi nosila to dostojanstvo: cesarica! Oma, ki niti Bonapartovega imena nima zbraniti neomadeževanje!"

Marija Walewska je zardela. "Hvala vam, gospod minister. Če hvaležno sprejmete vrednost moža, ki se ponaša z vašimi zaslugami — s čim bi mu mogla zbuditi občudovanje, pa res ne vem."

Tu je Fouche pritajil svoj neprijetni glas in jel šepetati: "Pa tega ni ne očitam. Borim se proti nji povsem odkrito, iz političnih razlogov, ki so vsem znani. Jožefina ob prestolu je cesarju vir zadrege in živa nevarnost zanj. Sama si cer skriva, a vendar je šest let starejša od njega; nikoli mu ne bo mogla dati naslednika. Intako se utegne pravčini red, ki ga je cesar s tolikšnim trudom zgradil, vsak trenutek spet zamajati. Bourbonski v Mitavi in v Londonu ne bodo nikoli nehalni upati, da jih znova poklicajo na prestol. Da bi pospešili ta razvoj, snujejo venomer nove zarote. Jakobinci in Anglia jih iz sebičnosti posnemajo. V tem je nevarnost. Čeprav jih odbijam, se vrača spet in spet."

Ob tem zabavljanju na Jožefino Marija Walewska ni bila opustila svoje udržano stisko. Ko je pa slišala zadnje besede, se je zdržnila.

"Oh, gospod minister," je rekla, "od onega večera v Tuilerinah moram venomer mi-

siti na to zaroto. Govorila sem o nji s cesarjem. Odgovoril mi je, da je stvar neznačna. Ali je res?"

"Ne, grofica," je resno odvrnil Fouche, "zaupno vam lahko povem, da nikakor ni bila neznačna. Toda ukrenil sem, kar mi je velevala previdnost, in kakor hitro so se hoteli zroti lotiti dejanju, so mi padli v mirevo. Včeraj sem dal s sarjevim dovoljenjem vse tri vodje podjetja — nekega rojališta iz Bretanje in dva emigranta, ki sta izgubila državljanstvo — prijeti in spraviti v vojaško jetnišnico v Vincennes. Drevi jih pestavijo pred vojaško sodiščem in jutri ob zori bodo mrtvi."

S tankih ustnic bivšega člena konventa je padla ta beseda kakor rezilo giljotine. Marija Walewska je žalostno sklenila roke:

"To je grozno, to je grozno! In ti ljudje so res krivi? Ali je

njihova krivda zanesljivo do kazana?"

"Povsem zanesljivo. Prisegli so bili, da pri prvi paradi pehotne garde zabolodejo cesarja."

"Ali se ne bojite, da bi ute-

gnilo takšno strogo postope-

nje zagreniti duhove in še po-

neti sovraščdo do cesarja! —

Tega se je vendar tudi batiti."

Marija Walewska ni trenila z očmi pri tem stavku, s katerim ji je Fouche razločno ponudil zvezo. Foucheju se je bilo med razgovorom torej le posrečilo, da je neopazno spejal besedil na zaroto, čeprav mu je bil Napoleon prepozadal govoriti z Marijo Walewsko o takih rečeh. S tem je hotel grofico najprej prestrašiti, jo nato pomiriti, ji zbrnati zaupanje vase in se ji pokazati netrpičnega. Gospa Walewska je tako malo vedela o razmerah v Franciji, da je moral biti dozvola za take besede, posebno še, ker ji je bil cesar polvalil velike zmožnosti tega moža.

Da se ji je hotel prikupiti, bi

bi bilo gotovo vse eno. A to,

da se je kazal tako vnetega za Napoleonom in se je tako odločeno zavzemal za njegovo varnost, ji je moral iti do živega. Marsikaj hudega je bila slišala o policjskem ministru, saj so celo zunaj francoskih meja govorili o njem. Toda otroško sreco Marije Walewsko je ne havalo slepo zaupati pridvornikom.

Ali je Fouche v resnici vdan cesarju? Ali lahko Marija Walewska zaupa temu bistromu in žilavemu možu? — Citajte ta krasni zgodovinski roman v prihodnji prilogi.

Ko obnovite naročnino, pridajte še 50 centov za S. A. Koledar za leto 1939.

Knjige, katere toplo priporocamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred Marryat.

(193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvu in maščevanje. — Časi, v katerih sta spremnost in gibčnost odločevali.

Cena ..... 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London.

(328 strani.) — Edem najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani. Čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca.

Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Breme.

(337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prezgodaj padla po krvidi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika.

Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse.

(337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinovski mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj."

Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj.

(269 strani.) Opis lanberškega gospoda bo stal v spominu slavnemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezik. Pričevajo ga med najboljšo sodobno slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic.

Cena \$1.50

ZGODE ZDRAVNIKA MUZNICA.

Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlio temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku.

Cena ..... 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc.

(160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Groga. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti.

Cena ..... 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigăr.

(2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencov. Mlađega Iztoka je zanesla pot v Bizi, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala ujeti ga v svoje mreže.

Cena \$4.00

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski.

(151 strani.) Nas najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in prisrčne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefiziju je narančnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAOČE DUŠE.

Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kjer jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESEN. — VISOŠKA KRONIKA.

Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekošil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofiji Loki ozroma v Poljanski dolini.

Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI.

Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovnički proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarownic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske.

Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA.

Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljšega preveda si skoraj ne moremo želeti.

Cena ..... 85c.

ZLOCIN V ORCIVALU.

Spisal E. Gaborius. (246 strani.) Gaborius je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca.

Cena \$1.00

ZIVI VIRI.

Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejše delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjemu zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem.

Cena \$2.00

AGITATOR.

Spisal Janko Kersnik. (99 strani

Kratka Dnevna Zgodba

PONAREJENI DRAGULJ

Neke poletne sobote se je sevala Margaret s svojim ženom, ki je bil pisarniški uradnik. Hitele sta mimo odprtih a mihče se mu ne odzove. Zaizložb. Tedaj je zagledalo dekle krasen ponarejen postan in si ga zaželego. Njen Drago je zavrnit, da ji ne more kupiti prstana, ker je pred koncem meseca in ni imel denarja.

Dekle pa ni odnehalo in obljubil ji je prstan, če pojde z njim naslednji dan na prehod. Mladenska mu je obljubila.

"Počakaj nekoliko," je dejal mladenič, ko sta prišla do hile njegovega gospodarja. Že je odhitek po stopnicah. Ker mu je odvetnik, ki je bil prijatelj njegovega očeta, vse zupal, je imel pod svojim ključem tudi dnevno blagajno. — Zdaj jo je odpril in vzel nekaj drobiša, ki ga je sklenil prvega prihodnjega meseca vrnil.

Nedelja je bila zelo lepa. Drago in Margaret sta šla na prehod. Kako se je deklica veseli, kadar se je ozrla na roko, kjer se je blesketal prstan s ponarejenim iskrečim se draguljem smaragdne barve.

Ko sta prišla na majhno košnico bližu krme, sta sklenili ostati v naravi in malicati zunaj ma prostem. Drago je odšel v krmo po pivo, kruh in prigrizek.

Margaret je ostala sama. Vsa se je zamislila v blesteci smaragd na svojem prstu, ki se je zapljuvo spreminal na soncu. Deklica ni opazila, da so zrle izzi grma vanjo divje, s krovju podplute oči in se vsesale v njen prstan.

In že je skočil nekdo nanjo in jo pričel daviti.

Zapelj - so pod večer zvonovi. Košnica je molčala. Na teh je ležala mladenka zadavljena. Krempoli zločinen so ji nenašli, vseleži življenje in jo zdušili kakor nežno golobico. Poslovila se je od življenja v svoji beli oblike z zlatimi lasmi. Ponarejeni dragulj pa je ednes morilec s seboj.

Ko se Drago vrnil, ne najde zaročenke, kajti zločinec jo je zavlekel za grmovje. Kličejo, da je izročil in priznal, da si je nekaj malega izposodil iz nje. Šef ga ni odslovil, a Drago je kmalu spoznal, da mu ne zupa več. Poiskal si je drugo službo, kjer si je kmalu pridobil zaupanje, postal je samostojen vodja pisarne in se oznenil.

Večkrat se je spomnil tistega nesrečnega dogodka in Margaret, ki je bila njegova prva ljubezen.

Ko je bil starejši, se je vendar često vprašal, če ni bilo res tiste deklje preveč lahkonoselno, saj je vedela, da fant nima denarja, pa ga je vendar silila, naj ji kupi prstan. Bila je pač navezana na dragotine in s prstanom, ki ga je komaj priprosila, si je nriborila — lastno smrt.

Pevka in vohunka

Pariski porotniki so nekdaj slovečo rusko pevko Nadijo Plevicko-Skoblinovo obsočili zavoljo sodelovanja pri ugrabljivosti generala Millerja, na 20 let ječe.

Izginoli general Miller je imel pomembno vlogo v boju proti boljševizmu. Ob razpadu carske Rusije in izpraznitvi Krima, je odšel na polarni krog, kjer je na skrajnem koncu ruske države, v tedaj še neponembenom ribiškem gnezdu Murmansku ob sodelovanju antante organiziral odpor proti boljševikom. Dve leti se je držal, prosto vodilj, so se javljali v njegovo vojsko od vseh strani in Anglezi in Francoski so jih za prvi čas opremili z vsem potrebnim. Več pa antanta za Millerja in njegove ljudi ni storila. Izogibala se je vsakega odločilnega koraka in na kakšno ofenzivo ni bilo misli. Ko so se Angleži in Francoski v poletju 1919 na-

zadnje umaknili, ni Millerju preostajalo drugo, nego da je sel razočaran za njimi. V Parizu je potem organiziral zvezzo bivših russkih bojevnikov, ki jo vodil do svojega skrivnostnega konca.

Zena generala Skobline, najzjega Millerjevega sodelaveca, ki je po Millerjevi ugrabljivosti sprva izginila, a so jo sedaj obsočili, ima za seboj dokaj romantično preteklost. Po vsej Rusiji so jo v zadnjih letih pred vojno poznali kot "ženskega Saljapina". Tej ženski ozljedstva je bila namenjeno, da je malo upoštevano rusko narodno pesem spravila spet do žasti. Kot 12-letno kmečko dekle je Nadja Plevicka počenila iz rodnih vasi v okrožno mesto. Da ne bi umrla od gladi, je pela po cestah. Potem je v zboru russkih pevecov romala iz mesta v mesto in je prepevala s svojim krasnim glasom pred bogatimi trgovci in dobčarji. Po 10 letih nestalnega življenja jo je obšla misel, da bi nastopila kot solistka. Šaljapin, ki jo je slučajno slišal, je bil navdušen nad njenom, kako je pesmi predvajala, čeprav ni poznala niti not.

Ko je postala slavna in si nabrala celo imetje, se je vrnila v svojo vas, kjer si je kupila zemljošče. Med vojno je odšla kot bolniška strežnica na fronto. Kot navidezna smrtna sovražnica rdečih se je potem udeležila državljanke vojne na strani belogradistov. Poročila se je s častnikom, poznejšim generalom Skoblinom in ustvarila pesem "Zasnežena si, mati Rusija," ki se ob njenih zvokih zasolzijo oči vsem russkim beguncem ker jih spominja na izgubljeno domovino.

Kako strela z jasnega je zadeba kroge russkih emigrantov vest, da je ta ženska, ki je bila videti vedno najhujša nasprotica boljševiškega režima in ki

BLAZNIKOVA Pratika za leto 1939

Cena 25c

s poštino vred.

Glas Naroda

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ŠKODA ZARADI MRAZA.

Kako od drngod, poročajo tudi iz bivše Avstrije o mnogih požarih med nastopom sedanjega sibirskega mraza, ki jih niso mogli obvladati. Zelo mnogo požarov po vseh in manjših mestih niso mogli pogasiti, ker je bila voda v mlakih zamrznjena ali ker je zmrzla v ceveh, ko so odstranili ledeno skorjo z mlak. V Kindbergu je nastal požar v neposredni bližini hiše, v kateri stanuje poveljnik gasilcev. Pomoč je prišla z veliko zamudo, ker motorji gasilnih avtomobilov zaveljo mraza noso hoteli steči.

Na Dunaju samem, kjer je tudi nastalo več požarov, stvari nista tako huda. Tam so gasilski avtomobili pripravljeni tudi za zimsko delo in je tudi preskrba z vodo v velikem merni boljša nego v provincijskih krajih. Vodne cevi so pošljene tako globoko v zemlji, da jim mraz ne more do živega. Njih voda tudi ni teko preohlajena kakor v odprtih mlakah in ribnikih, tako da v gasilskih cevih ne zledeni. Za to dvanajški gasilci posebne privide, ki bi zamrzli, imarje, ki delujejo hitro.

RAJ ZA DEKLETA.

Najnovejša statistika izkazuje v bolgarski prestolnici 31.233 odraslih neporočenih moških in samo 19.048 žensk, ki se lahko poroča. Iz tega bi bilo sklepati, da dobe sofijška dekleta z luhoto svojega hišnega tirana. Resnica pa je, kakor kaže statistika o porokah, baš nasprotna.

Odločilni činitelji so skušali ugotoviti, zakaj se dekleta, ki so vendar v takšni manjšini, tako nerada poroče oziroma ga poznajo, da hitro ozdravi, zakaj jih samski moški tako

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v star kraj;

KADAR hočete poslati denar v star kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postrežni boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"::
216 West 18th Street

New York, N. Y.

malo mirajo. Pooprševanje je pokazalo, da imajo mlada dekleta pač toliko snubačev, da jim je težko odločiti se za "praviga" po drugi strani pa so v mnogih primerih zadovoljni krajih. Vodne cevi so pošljene tako globoko v zemlji, da jim mraz ne more do živega. Njih voda tudi ni teko preohlajena kakor v odprtih mlakah in ribnikih, tako da v gasilskih cevih ne zledeni. Za to dvanajški gasilci posebne privide, ki bi zamrzli, imarje, ki delujejo hitro.

VULKANI IN TOPLOTA.

Že Benjamin Franklin je opazil, da prestreže vulkanska

prah solnčno svetlobo in povzroča tako padec temperatur.

W. J. Humble je razlagal to podrobneje. Vulkanški prah lahko plava po stratosferi dve,

tri ali štiri leta, kjer lomi in razpršuje solnčne žarke. Debeljši prah pa lahko nasprotno te žarke absorbira in s tem

zviša toploto. Ostre zime v letih 1884 in 1886 so zakrivili izbruhni japonskega vulkana A-

šane. Leto 1816 je bilo brez poletja. Hud mraz leta 1912 je

zakrivil pepel nekega ogujenika na Aljaski.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteka. Naprimer:

1. 5. 39

TO POMENI da vam je naročnina potekla 5. jan. 1939

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebitno delo poštanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senči" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vadaru"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:

Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:

Jerzero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kakšem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:

Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:

Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

VSEBINA:

Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:

Izzeljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

4 knjige, s slikami, 597 strani

VSEBINA:

Prvkrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Naoči, lepa Indijanka. — Preklestvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanci in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetov roman. — Sans Ear. — Pri Komancih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

VSEBINA:

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE
Poletno je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebitno delo poštanja opominov.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO:
Pueblo, Peter Calig. A. Sattie
Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupanč
ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič
Cleco, J. F. Fašan (Chicago, Cleco in Illinois)
Joliet, Jennie Bambič
La Salle, J. Šepič
Masconau, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Meč
MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
M

SLEHERNI včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. R.

28

"Zelo ste dobri, milostljiva gospica. Hvala vam. Sicer je samo na sebi brezposmembno in temu ne morete pripisovati nikakega važnosti. Zelo srečnega se čutim, da morem služiti vašemu očetu. Mislim, da to razumete."

Joana z ljubezničnim nasmehom skloni glavo.

"Razumem. Kje pa je moj oče?"

"Sel je v malo sobo za čajanko."

"O, vem, da nimajo navade pitи čaja v veliki obednici, temveč v mali sobi. In tega se bomo tudi držali. Pojdite."

Gunter pomaga Joanni obleči jopič iz kožarhovine, nato pa grosta vštirje in si oba prizadavata, da se mirno pogovarjata. Kmalu sta na mestu.

Pred sobo za žaj je slonelo mnogo desk, katere so odložili obiskovalci. Kadar so prišli s prostega, so takoj šli v sobo in največ v športnih oblikah. Kot po vseh športnih krajih, tako so tudi tukaj ostali gostje ves dan večinoma v več ali manj elegantnih športnih oblikah, še zvezčer so si nadeli večerne oblike za večrjo, za baro, alio za kako drugo priložnost.

Veselo življenje vlada v prijazni sobi, ki se je nahajala v čvicarski gorski koči. Prostor je bil zelo obiskovan; Rudolf Werder sede k mizi, ki še ni bila zasedena. Ko sedi sam, opazuje goste; in to more storiti neopazeno, ker ima načenike.

Ko Joana in Gunter vstopita, se obrne. Na obrazih obeh je bilo prav lahko mogoče opaziti gotovo razburjenje. Naužice elegantnosti, ki je vladala na tem kraju, so vsi gostje z veliko radovednostjo gledali mladi par. Tudi Rudolf Werder je ponosno gleda svojo hčer in njenega stasitega spremljevaleca, ki ga je že tako zaprl v svoje sreči, da ga v roščici ne smatra več za svojega tajnika.

Tekom kratkega časa, ko je bil sam, je primerjal okoli sedete mlade ljudi in — skoro si je sam rekel — svoja otroka.

Redkodaj je bilo v tako temsem prostoru videti toliko veselih, lepih ljudi, tako zelo negovanih žensk in izrazitih moških obrazov, plamtečih oči, krasnih postav! Tukaj je človeka obdajala izbrana populnost, kar je mož in žena.

Pa vendar: ali ni bil Joannin obraz v izrazu bolj duhovit, ali njene oči niso jašnije, čistejše in prostejše gledajoče, kot pa katerikoli druge navzoče lepotice? Ali je bila tukaj le ona, ki je kazala toliko udanosti, iz katere je žarelo toliko topotele kot iz nje?

In Gunter? Mogoče je — samo na zunaj — zaostajal za kakim mladim fantom, toda vsi ti so imeli brezskrbno mladost in to so le prejšnjo kazali njihovi obrazzi in vse njihovo obnašanje. Brezskrbni, veseli, športni, elegantni in razposajeni so bili vsi, toda nič na njih ni kazalo, da so bili hujevniki, katere so utrdili trdi boji za življenje. Veden tegu niso imeli one posebnosti, ki je Gunterja Bertrama posebno dvigala nad druge in se je vsakemu zdel tako prikupljiv.

V resniči ždno! Pred nekaj dnevi še raznašalec pri neki športni tvrdki, sedaj pa premenen v svet najvišje razkošnosti in je naenkrat vse gledalo nanj! Werder čuti, kako mu sreči utriplje v ponosu in veselju.

V resniči je njegov varovanec zaslужil, da se je zavzel zanj! Kaj pa sam?

Naenkrat mu je, kot da bi videl svoje celo preteklo življenje iti mimo sebe. Svoj uspeh je prisilil, izsilil. Nobeno delo mu ni bilo pretežko, nič mu ni bilo preveč. Dosegel je, po čemer je hrepelen.

Toda tudi njegova temna preteklost, njegovo drugo življenje se dvigne pred njim.

In kaj mu je v drugem življenju pripomoglo k zmagi? Surovost od njegove strani — zdruge pa bojazljivost.

Zaničevalno se mu zategnejo ustnice.

Kadar je z orožjem stopil pred svoje žrtve in jim je njegov hladni, preteči glas vdaril na ušesa ter jih kaznoval jekleni pogled njegovih rjavih oči, tedaj ni bilo nikogar, ki ne bi nujno, možu iz zločinskega sveta, plačal svojega deleža.

Toda Werderjev obraz se naenkrat zatemni. Ali je imel kak vzhrok in povod zaradi svojih zločinov bahati se s kako posobno hrabrostjo in junaštvom?

Ali v tem oziru Gunter Bertram ni bil povse mlrugačen kot on? Ali se ni tudi Gunter bojeval z življenjem in ... je znagal? Ni zašel na kriva pota in ni podlegel zasebeni iskušnjavi.

Niti iskušnjavi, da bi si obdržal bankovec, ki ni bil njegov! Ne — naužice nujni potrebi!

Naenkrat je Werderju, kot da mu gore liea.

Ravno pa prideta k njegovi mizi Joana in Gunter.

Gunter se lahko prikloni in sede. Čuti se srečnega in chenem počaščenega, da sme svojemu gospodarju in njegovemu hčerji delati druščino.

Da je zanj nevarno biti v Joannini bližini, to je vedel. Toda smatra se za dovolj močnega, da bo svoje občutke premagal. Na bodočnost moče misliti, temveč je hotel samo vživati jasno, osrečjujočo sedanost z globokimi, žejnimi pozirkami.

Iz kaže se kot zelo dober družabnik. Imel je tudi šaljivo žilo, ki posebno pri Joani zbuši mnogo veselja. Bil je razumen in duhovit in svoje loči ni hotel postaviti pred merilnik, ker si pravi, da more očetu in hčeri tako najboljše služiti. Med njimi nastane zelo živahen razgovor.

Po kratkem času pravi Werder, obrnviški se k Joani: "Prej, ko sem se preoblačil, sem odložil svoje načenike in pomoči, moje oči so to občentile kot kako dobroto. Zato jih tudi ne bom več tako stalno nosil."

Joana prime njegovo roko.

"O, dragi oče, to me veseli, toda — ali pa ti ne bo ravno tukaj škodilo hoditi brez načenikov?"

"Tudo jaz mislim, gospod Werder; sneg vedno zelo sledi, posebno ob sončnem svitu, to že za zdrave oči ni dobro," pripomni Gunter skrbno.

(Dalej prihodnji)

PREDSEDNIK REPUBLIKE ČILE

Ko je nastopal dr. Pedro Aguirre Cerda službo predsednika čilenske republike, so mu ovili okrog vrata tribarven trak, znamenje njegovega dostojanstva.

Iz slovenskih naselbin

"DENAR" V CLEVELANDU

Odkar je denar v rabi kot ja t. i. v Slov. Nard. Domu na prometno sredstvo za nakup St. Clair Ave. Pričetek ob 3. človeških dobrin, je vedno ob ure popoldne. Zvezčer po igri stajal velik lov za njim. Tako se vrši ples. Igrajo Germ bratje. Vstopnina je zato takozna, da se omogoči posebne igre vsem, ki niso pri posebno velikem denarju, da se ob gledanju igre zoper enkrat pošteno nasmejete in razveselite.

Kot sem že omenil, "Denar" je izbrana komeleja, nanašača se na našo ameriško življenje. Poleg tega, da je ta igra sijajna komedija, je tudi ponujljiva, ki točno razloži, kako se lera na stock marketu. V New Yorku žive osebe, katere si je avtor igre Andrej Kobal vzel za vzorce v tej ogori.

Igra režira predsednica društva Antoinette Smit. S to igro otvarja društvo Ivan Cenkar dvačisto sezona svojega teatra. Torej na svetovanje pri "Denarju" v Slov. Nar. Domu v nedeljo 22. januarja ob 3. uri popoldne:

Erazem Gorske.

VAŽNA DELNIČARSKA SEJA

Najprej se zahvalim delničarjem Slovenskega Domu v Gowandi, N. Y., za složno delovanje z direktorijem v preostalem letu. V resniči ni bilo leto eno najboljših v korist našega korporacije, toda če pomislimo v kakšnih razmerah se nahajamo smo lahko ponosni na delo, katerega je izvršil direktorij z vašo pomočjo.

Ce hočemo še naprej delovati v našo skupno korist, je dolžnost nes vseh delničarjev, prida priredit na letno sejo, katera se vrši v petek zvezčer dne 13. januarja ob pol 8. uri. Sli-

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnom kurzu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.45	Din. 100
\$ 4.75	Din. 200
\$ 7.00	Din. 300
\$11.00	Din. 500
\$21.50	Din. 1000
\$42.50	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir. 100
\$ 12.—	Lir. 200
\$ 29.—	Lir. 500
\$ 57.—	Lir. 1000
\$112.50	Lir. 2000
\$167.—	Lir. 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAVA SO NAVEDENE CE NE PODVZRENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinari ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEJO PO CABLE LETTER ZA PRISTOBINO \$1—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Italijanska linija do jugoslavije

PO GLADKI SOLNČNI JUŽNI PROGI

"Solni strani Atlantika"

NAJHTREJŠA DIREKTNA SLUŽBA
To so sijajne "Solne Plovbe", vsebujoče vse poselne inzorne prednosti v službi svetovno-slavnih italijanskih lađ. Gibanje na prostem ali poleti na solnčnih krovih, vas pozivlji in vam da udobnost, da uživate vse veselje prekoceščne vožnje. prostori Turističnega in Tretega razreda na vseh parnikih vam nudijo velike moderne kabine, veličastne obednice, razkošne javne prostore, nemudrično hranu in neprekočljivo shubo.

VULCANIA * SATURNIA

Naravnost v Jugoslavijo — 21. jan., 25. feb.
REX C. D'AVOIA ROMA
Preko Genove — 22. jan.; 4. feb.; 11. mar.
Za poslanca vpravljajo poslabljenega agenta ali pri
ITALIAN LINE, 624 5th Avenue, New York City.

ITALIAN LINE

VSE PARNIKE

in LINIJE
ki so važne za Slovence
zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th ST., New York, N. Y.

vozovih z ozirom na praznike vključalo samo veselje. Skoraj vsi so bili namenjeni domov, da prebijejo praznike v krogu svojcev. Mnogi že dolgo niso bili doma. Nekateri so opazili, da na več postajah ni električne razvjetljave, pa si iz tega niso nič storili, ker na možnost kalšne nesreče nihče ni mislil.

V resniči pa je vlak drvel v smrt. Udarca vlakov samega seveda ni mogoče prav popisati. Ogenj, ki se je hipoma dvignil iz ruševin, je enemogučno razvijel, da vse telefonske in televiške žice, tako da vlakovodji nista bila obveščena o odredbi ter sta vlaka zadela drug ob drugega na prosti pravji z najhujšo brzino. Udarca je bil podoben pravi eksploziji. Vsi vozovi na eni in na drugi strani so bili v loku vrženi s trčenje, prva polovica obeh vlakov je bila zdrobljena, druga razbita in iz ruševin so zvrgali prameni požara. Snežna ravnina ob progah je bila presegno razsvetljena. Ogenj je uničil 7 vozov, kolikor je bilo ostanalo na njih še celega. Požar je tudi kričal takoj velikega števila žrtev, od katerih je kolikor je bilo zdravljeno. Ranjeni, kolikor jih je bilo mogoče izvleči iz zamotanega želega in lesa, so stršno trplili zaradi miraza. Videli smo grozne prizore. Nekaj ženska je molela živa iz raztegnega vozovja, nogi pa sta ji bili razbiti in izpričani v zvitih železnih žičkah. Ker je bila onesnežena, ni videla, da so sina odnesli, ne da bi ona vedela, kaj se mu je bilo zgredilo. Ko se je vrnila k zavesti, je ječala in stokala ter začela spraševati po otroku; izgubila je kri v potekih iz številnih, široko zevajočih ran in nazadnje izduhnila; mi pa nismo mogli pomagati — pričovedujmo očividce. Nek 60 letni gospod pa je znoredil, bil je zatezen v veldljivo medito in v dragem gorelo in prestajal je smrten strah, dokler ga nismo rešili skozi zevajočo šorajo v lesu, ki smo jo z železnim drogom razširili. Mož pa je bil zbolezen in smo ga moraliz zati.

Eden izmed teh, ki se je podelil v vlaku, ki je z veliko brzinou vozil z Kišinevom proti Buzău, skupaj dva vlaka, ki sta bila karešti, pripoveduje, kako je v vredno nevarno biti v Joannini bližini, to je vedel. Toda smatra se za dovolj močnega, da bo svoje občutke premagal. Na bodočnost moče misliti, temveč je hotel samo vživati jasno, osrečjujočo sedanost z globokimi, žejnimi pozirkami.

Niti iskušnjavi, da bi si obdržal bankovec, ki ni bil njev! Ne — naužice nujni potrebi!

Naenkrat je Werderju, kot da mu gore liea.

Ravno pa prideta k njegovi mizi Joana in Gunter.

Gunter se lahko prikloni in sede. Čuti se srečnega in chenem počaščenega, da sme svojemu gospodarju in njegovemu hčerji delati druščino.

Da je zanj nevarno biti v Joannini bližini, to je vedel. Toda smatra se za dovolj močnega, da bo svoje občutke premagal. Na bodočnost moče misliti, temveč je hotel samo vživati jasno, osrečjujočo sedanost z globokimi, žejnimi pozirkami.